

Iktató szám: 16/2022.

**Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencváros Önkormányzata**

ELŐTERJESZTÉS

a KÉPVISELŐ-TESTÜLET 2022. január 27-i ülésére

Tárgy: A Czuczor utca és az Ifjúmunkás utca átnevezésével kapcsolatos döntés

Előterjesztő: Baranyi Krisztina polgármester megbízásából Hurták Gabriella főépítész

Készítette: Hurták Gabriella főépítész

Előzetesen tárgyalja: József Attila Városrészi Önkormányzat - 2022. 01. 25.
Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság - 2022. 01. 25.
Kulturális, Oktatási, Egyházügyi és Nemzetiségi Bizottság - 2022. 01. 26.

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Oláh Eleonóra s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

**A döntéshez egyszerű
minősített többség szükséges.**

X

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen
nem

X

Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni.

X

Az előterjesztést zárt ülésen kell tárgyalni.

--

Az előterjesztés zárt ülésen tárgyalható.

--

Tisztelt Képviselő-testület!

I. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 23. § (4) bekezdés 6. pontja értelmében a Fővárosi Önkormányzat feladata – az érintett kerületek véleményének kikérésével – a fővárosi közutak, közparkok, közterek elnevezése.

Az Mötv. fent hivatkozott rendelkezése alapján Karácsony Gergely főpolgármester úr 2021. november 23. napján kelt levelében azzal a megkereséssel fordult Polgármester asszonyhoz, hogy a Budapest IX. kerületben található Czuczor utca Kornai János utcára történő átnevezésében támogatását kérje, az alábbi indokok alapján:

„2021. október 18-án hunyt el Kornai János Széchenyi-díjas magyar közgazdász, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Collegium Budapest egyik alapítója, a Harvard Egyetem és a Budapesti Corvinus Egyetem professor emeritusa, számos egyetem vendégprofesszora, Budapest díszpolgára.

Az elnevezésre olyan közterületet érdemes kiválasztani, amely kötődik Kornai János tevékenységéhez, oktató-kutatói munkájához. Ilyen megfontolás alapján merült fel a IX. kerületi Czuczor utca átnevezése, amely közvetlenül a Corvinus Egyetem C épülete mellett található. A rövid utca átnevezésével a Czuczor név sem veszik el, hiszen ilyen nevű közterület még van a III., IV., XVIII., és XIX. kerületekben.”

Főpolgármester úr jelezte továbbá, hogy amennyiben javaslatát Polgármester asszony nem támogatja, úgy kéri, szíveskedjen javaslatot tenni a Corvinus Egyetem épületeinek környékén található másik közterület Kornai János professzor nevére történő átnevezésére.

A Főépítészeti és Városrendezési Csoport által megkeresett Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény vezetője álláspontja a következő:

Kornai János professzor munkássága, életútja, nemzetközi elismertsége vitathatatlanul indokoltá teszi, hogy róla - akár emléktábla elhelyezésével, akár utcanév elnevezéssel - a főváros megemlékezzen.

A IX. kerületben található Czuczor utca ugyanakkor az összes, a fővárosban Czuczor Gergelyről elnevezett utca közül a legrégebben (1872 óta) viseli Czuczor Gergely nevét.

Czuczor Gergely (1800-1866) a magyar irodalomtörténet kimagasló alakja, 1826 és 1838 között tevékenyen részt vett az Auróra Irodalmi Kör munkájában és az évente megjelenő Auróra évkönyv szerkesztésében.

Mivel az Auróra Kör székhelye 1838-ig az Üllői út 17. szám alatt volt megtalálható, Czuczor nyelvészeti és irodalmi munkája ebben az értelemben Ferencvároshoz is szorosan köthető, ezért nem javasolt az utcanév módosítása.

II. Budapest Főváros Kormány megbízottja levélben sürgette – a Magyar Tudományos Akadémiának az Möt. 14. § (3) bekezdése alapján kiadott állásfoglalása szerint – az Möt. 14. § (2) bekezdésével össze nem egyeztethető elnevezéssel bíró hét fővárosi közterület, köztük a IX. kerületi Ifjúmunkás utca átnevezését.

Karácsony Gergely főpolgármester úr, hivatkozva Budapest Főváros Kormány megbízottja fentiekben említett levelére, az Ifjúmunkás utca elnevezésének megváltoztatásával kapcsolatban megkereséssel fordult Polgármester Asszonyhoz.

Hivatkozással az Möt. 14. § (2) bekezdésére, amely úgy rendelkezik, hogy közterület, illetve közintézmény nem viselheti olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, továbbá az elnevezés nem tartalmazhat olyan kifejezést, vagy olyan szervezet nevét, amely XX. századi önkényuralmi rendszerre utal, Főpolgármester úr a József Attila-lakótelepen található Ifjúmunkás utca átnevezése kapcsán az alábbi javaslattal élt.

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata kérje ki az Ifjúmunkás utcában lakók véleményét, egyrészt annak esetleges átnevezéséről, másrészt pedig arról, hogy mennyiben asszociálnak az ott élők az Ifjúmunkás utca elnevezésről az önkényuralmi rendszerekre. Főpolgármester úr levelében az érintett közterület átnevezésével kapcsolatban várja Polgármester asszony álláspontját, valamint tájékoztatást kér arra vonatkozóan is az Önkormányzattól, hogy hány természetes személy lakcíme vagy tartózkodási helye, illetve hány jogi személy székhelye, telephelye vagy fióktelepe található a nevezett közterületen.

A Főépítési és Városrendezési Csoport az Ifjúmunkás utca átnevezésével kapcsolatban is kikérte a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény vezetőjének véleményét arról, hogy milyen történelmi előzménye van a kerületben található Ifjúmunkás utca elnevezésnek. Ebben a kérdésben Gönczi Ambrus, a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény vezetője, a következő szakvéleményt fogalmazta meg:

„A Fővárosi Tanács Végrehajtó Bizottsága 1962-ben döntött a József Attila-lakótelepen addig Névtelen utca néven megnevezett közterület Ifjúmunkás utcára való átnevezéséről. A határozat megjelenti: Budapest Főváros Tanácsa Végrehajtó Bizottsága üléseinek jegyzőkönyvei, 1962. június 27-én.

Az *ifjúmunkás* kifejezés hazánkban az 1900-as évek elejétől ismert, a szervezett munkás érdekképviselet illetve a szociáldemokrata mozgalom gyakran használta a fiatal munkavállalókkal kapcsolatban. A helyi közösség 70 éve használja az utcanévet és a rendszerváltozás óta eltelt 32 év alatt tudomásunk szerint senki nem kezdeményezte a névváltoztatást. Az idézett törvény 14. paragrafusában szereplő meghatározás véleményem szerint nem utal **közvetlenül** XX. századi önkényuralmi rendszerre. Érdekességként rögzítem még, hogy József Attila is, a lakótelep névadója, aki 1925-ben írt verset *Ifjúmunkás* címmel.”

Ezen felül megkértem a Közszolgálatási Iroda vezetőjének állásfoglalását abban a tekintetben, hogy az utcánév változás hány személyt érinthet. A Közszolgálatási Iroda adatnyilvántartása szerint az itt élő lakosok száma 1167 fő, a lakóhelyesek száma 979 fő, tartózkodási címmel 188-an rendelkeznek. Arra vonatkozó adatokkal nem rendelkeznek, hogy hány jogi személynek van ott címe, de az esetleges változtatás érinthet három iskolát, éttermeket és kisboltokat is.

Álláspontom szerint egy településrész névhasználatának kialakulása a nyelv és a kultúra egységének leképeződése. Ennél fogva a kerület ragaszkodik a történetiség megőrzéséhez és a helytörténeti szakvéleménnyel egyetértésben az Ifjúnok utca elnevezéshez. Az elnevezés megtartását erősíti a Közszolgálatási iroda adatközlése is, miszerint jelentős mértékben érintené a változtatás a lakosságot, illetve az ott dolgozó embereket.

Budapest, 2022. 01. 20.

Mellékletek:

1. sz melléklet: **Karácsony Gergely főpolgármester levele – Czuczor utca átnevezése**
2. sz. melléklet: **Karácsony Gergely főpolgármester levele - Ifjúnok uca átnevezése**

Baranyi Krisztina polgármester megbízásából

**Hurták Gabriella s.k.
főépítész**

HATÁROZATI JAVASLAT

1. Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy nem támogatja a IX. kerületben lévő Czuczor utca Kornai János utcára történő átnevezését.

Felelős: Baranyi Krisztina polgármester

Határidő: 2022. január 27.

2. Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy nem támogatja a IX. kerület József Attila-lakótelepen található Ifjúsunkás utca nevének megváltoztatását.

Felelős: Baranyi Krisztina polgármester

Határidő: 2022. január 27.

3. Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri Polgármestert, hogy tájékoztassa Budapest Főváros Főpolgármesterét a határozat 1-2. pontjában foglaltakról.

Felelős: Baranyi Krisztina polgármester

Határidő: döntést követő 15 nap